

ZÁVEREČNÁ SPRÁVA ZO ZAHRANIČNEJ PRACOVNEJ CESTY

Účastníci ZPC:

Ing. Ivana Šimková, PhD., učiteľ biológie
Mgr. Martina Smutná, zástupkyňa riaditeľa
Emma Kaňuchová, žiačka 8. ročníka
Nina Marková, žiačka 8. ročníka

Názov študijnej návštevy: Modrá škola vo Vardo

Štát: Nórsko

Mesto: Vardo

Vykonaná v dňoch: 06.06.2016 - 09.06.2016

Prijímajúca organizácia: Vardo videregaende skole

Účel cesty: šíriť výsledky úspešného projektu "Modrá škola v Štiavnických Baniach" a zvýšiť povedomie verejnosti o význame retenčných schopností rôznych biotopov a jeho aplikovaní pri predchádzaní zmenám klímy, podpora rozvoja bilaterálnej spolupráce medzi SR a NO.

Spôsob financovania: grant EHP a Nórska

Rámcový program ZPC:

6.6.2016 Prekročenie hranice Slovensko – Rakúsko 7.15; prilet do Osla 12.35; príchod do Vardo 21.24

07.06.2016 Návšteva prijímajúcej organizácie, prezentácia výsledkov projektu Modrá škola a jeho implementácia do vzdelávacieho procesu, návšteva významných miest vo Vardo

08.06.2016 Prehliadka prijímajúcej organizácie, návšteva obecného úradu a stretnutie so starostom, odchod do Osla

09.06.2016 Prehliadka mesta Oslo, odchod z Oslo 13.55; príchod do Viedne 16.20, prekročenie hranice Rakúsko – Slovensko 17.15

Priebeh ZPC:

Dňa 06.06.2016 (pondelok) sme o 04.00 hod. vycestovali z Banskej Štiavnice do Bratislavy osobným autom. O 6.30 hod. sme dorazili na autobusovú stanicu Mlynské Nivy, kde sme o 7.00 hod. nastúpili na autobus spoločnosti Slovaklines, ktorý nás odviezol na letisko Viedeň. Po absolvovaní check-in a bezpečnostnej kontroly sme o 10.20 nastúpili do lietadla v smere Oslo (Nórsko). Táto kontrola bola pre naše žiačky prvým zážitkom, nakoľko ešte doteraz necestovali lietadlom. Z dôvodu 5 hodinovej časovej rezervy na nástup do ďalšieho lietadla sme sa zastavili v bufete, kde sme mali obed. O 17.55 sme nastúpili do lietadla v smere Oslo- Kirkenes. Príchod do Kirkenes bol o 20.00, kde nás čakalo ďalšie lietadlo do Vardo. Príchod bol o 21.24 hod. Tu nás čakal Leif Haughom, projektový manažér školy, ktorý nás odviezol na hotel, kde sme boli ubytovaní. Na to, aby sme sa dostali do hotela sme museli prejsť podmorským tunelom, ktorý bol postavený ako prvý v Európe. Meria 3 km a nachádza sa v hĺbke 80 metrov pod morom.

Na druhý deň 07.06.2016, po raňajkách nás o 9.00 z hotela vyzdvihol pán Haughom, odprevadil nás do družobnej školy, kde si pre nás prichystal krátku prezentáciu o meste Vardo a vzdelávacom systéme na škole. Išlo o školu, ktorá sa špecializuje na niekoľko odborov, ako napríklad: kuchár, čašník, mechanik strojov, počítačový technik alebo príprava na vysokú školu. Po prezentácii sme absolvovali prehliadku významných miest vo Vardo, kde žije okolo 2200 obyvateľov. Navštívili sme obrannú pevnosť v tvare osemcípovej

hviezdy postavenú v roku 1737, ktorá dnes slúži ako múzeum. Túto pevnosť spravujú štyria vojaci a dôstojník, ktorí spúšťajú slávnostnú salvu počas významných dní ako sú napr. kráľove narodeniny (17.mája). Po prehliadke sme sa naobedovali v školskej jedálni a opäť vrátili do školy, kde nás čakala prezentácia našej školy a výsledkov projektu Modrá škola. Prezentácie v aule školy sa zúčastnilo spolu 43 žiakov a učiteľov. V úvode sme sa predstavili a všetkých privítali. Slovo dostali naše žiačky, ktoré v prvej prezentácii predstavili v krátkosti Slovensko. Veríme, že informácie, ktoré im boli poskytnuté, boli dobrou motiváciou pre plánovanie ich cesty na Slovensko. Druhá prezentácia bola zameraná na predstavenie našej školy, vyučovacieho systému a výsledkov z projektu. Posledných 30 minút bolo venovaných dokumentárnemu filmu o škole. Keďže našim záujmom je pokračovať v našej spolupráci, súčasťou nášho vstupu bolo aj pozvanie na návštevu Slovenska a našej školy v čase od 19. do 22.9.2016, kedy je plánované otvorenie „Nature park-Aves“. V závere nášho stretnutia prebehla so žiakmi a učiteľmi diskusia, kedy prejavili veľký záujem o informácie týkajúce sa sokoliarstva, ktoré sa vyučuje na našej škole. Pre nich to bolo niečo výnimočné, keďže sokoliarstvo v Nórsku nie je zákonom povolené. Šestnástim žiakom boli venované aj prospekty a malé darčeky zo Slovenska.

Po odprezentovaní nám bol dopriaty oddych, ktorý sme využili tým, že sme navštívili miestny prístav. Mali sme šťastie, že akurát do prístavu prišla na jednu hodinu zakotviť loď Hurtigruty, ktorá priviezla turistov, ktorí išli na prehliadku pevnosti.

Po prechádzke sme sa vrátili späť na hotel, kde nás čakala večera. Po večeri nás Leif vzal na výlet do rybárskej dediny Hamningerg, vzdialenej 40 km od Vardo. Keďže bol polárny deň, čo znamená, že celú noc je vidno, vôbec sme nemali pocit, že je už toľko hodín a my ešte len teraz vyrážame na výlet. Počas cesty autom sme obdivovali krásy prírody zvanej tundra. Široko ďaleko by ste nenašli žiaden strom vyšší ako 15 cm. Cesta do dediny viedla aj popri mori. Podľa miestnych obyvateľov sme sa zastavili aj na najkrajšej pláži, ktorú každoročne chodievajú čistiť žiaci zo základnej školy vo Vardo. Voda bola avšak studená, takže namiesto kúpania sme sa pokochali a vychutnali čerstvý vzduch. Zaujímavosťou pre nás bolo vidieť divé soby, ktoré sa pásli v blízkosti cesty, ktorou sme išli. Zaujal nás aj nenápadný kvietok zvaný cloud berry, na ktorom rastie podľa obyvateľov najsladší plod, z ktorého vyrábajú džem. Pri príchode do dediny nás Leif oboznámil s jej históriou, ktorá siahala až do 17. storočia. Vraj v tomto období tu žilo veľa obyvateľov, no v dôsledku nevhodného počínania „starostu“ sa ľudia odsťahovali do iných miest a dnes táto dedina slúži pre obyvateľov na letné dovolenky. Cestou späť nám Leif ukázal aj najvyšší vrch Domen (156m) s jaskyňou, kde ženy údajne v 17. storočí prevádzali satanistické rituály a mali schôdzky s diablom. Tie potom po chytení najprv hodili do vody so zviazanými rukami a nohami, pretože verili, že voda je čistý Boží element. Keď vyplávali, bol to znak ich čarodejníctva a neskôr ich upálili na hranici. Práve kvôli týmto ženám dvaja architekti postavili dva architektonické skvosty, ktoré majú odovzdávať posolstvo pre generácie o živote a dôvode jeho konca. Späť na hotel sme sa vrátili asi o 21.00.

Na ďalší deň 8.6.2016 nás opäť o 9.00 vyzdvihol na hoteli Leif. Programom dnešného dňa bola návšteva národného parku Kiberg, ktorého centrála bola vzdialená asi 10 km od Vardo. Tu nás privítal strážca prírody Geir Ostereng, ktorý nám porozprával o územnej ochrane, ako aj o ochrane najohrozenejších druhov ako sú líška polárna, belaña tundrová, orliak morský. Keďže ani jedna z nás nevidela vo voľnej prírode orla, na naše požiadanie sme išli skúsiť šťastie a orla vo voľnej prírode spozorovať. Šťastie sme mali, ale keďže orly sú veľmi plaché, nemali sme tú možnosť sa k nemu priblížiť natoľko, aby sme si spravili fotku.

Obed sme absolvovali v školskej jedálni, no s programom našej návštevy sme pokračovali ďalej a to prehliadkou školy a jeho vybavenia. Navštívili sme školskú kuchyňu, kde žiaci pripravovali rybie filé a miestnu špecialitu- veľrybu na šťave. Tú sme všetky štyri ochutnali a dozvedeli sme sa, že je to mäso, ktoré nevyvážajú do iných krajín a pripravuje sa len

v nedeľu. Naše kroky viedli aj do dielne, kde chlapci opravovali autá a iné stroje. Keďže dielňa sa nachádzala v blízkosti základnej školy, využili sme aj túto možnosť a navštívili ju. Škola mala 220 žiakov, čiže bola o niečo väčšia ako naša. Prezreli sme si triedy, laboratória, ale porozprávali sme sa aj so žiakmi, ktorých úroveň angličtiny bola veľmi dobrá. Posledné kroky našej návštevy vo Vardo smerovali na mestský úrad, kde nás čakal starosta obce. Ten nás na úrade privítal, posprevádzal nás, zaviedol nás aj do obecnej plavárne a knižnice. Pri plakete Maximiliána Hella sme sa spolu aj vyfotili a pre miestnu novinárku podali krátke interview. Týmto sa náš program vo Vardo skončil. Čakalo nás už len balenie kufrov a odchod na letisko. O 19.20 nás čakalo lietadlo do Kirkenesu. Po príchode sme mali prestúpiť do ďalšieho lietadla v smere Oslo. Avšak pre nepriazeň počasia malo naše lietadlo hodinové meškanie. Do Oslo sme prišli až o 23.30. Po vyzdvihnutí batožiny sme sa miestnym autobusom presunuli na Thon hotel Gardermoen, kde sme mali rezervované ubytovanie. Keďže lietadlo do Viedne malo odchod až 9.6.2016 o 13.55, využili sme čas a hneď ráno sme opustili hotel. Autobusom sme sa prepravili späť na letisko, kde sme absolvovali check-in a rýchlolakom sme sa presunuli do centra Oslo. Tu sme absolvovali prehliadku najznámejších monumentov v sprievode pána Kašického- veľvyslanca SR v Oslo. O 12.15 hod sme sa opäť rýchlolakom presunuli na letisko, prešli bezpečnostnou kontrolou a o 13.55 nastúpili do lietadla v smere Viedeň. Príchod na letisko bol o 16.20 a o 16.30 sme už nastupovali do autobusu Slovaklines, ktorý nás odviezol na autobusovú stanicu Bratislava (17.30), kde nás už čakalo osobné auto, ktoré nás odviezlo domov do Banskej Štiavnice (20.15).

Výsledky ZPC:

Výsledkom našej návštevy u nórskeho projektového partnera je bližšie spoznanie krajiny, aj ľudí žijúcich v Nórsku, objavenie zaujímavostí ich prírody a histórie, nadviazanie nových kontaktov a priateľstiev s učiteľmi a žiakmi žijúcimi z nášho pohľadu na konci sveta a samozrejme dohodnutie našej budúcej spolupráce. Plusom tohto pobytu bolo aj zvýšenie jazykových a prezentačných kompetencií našich žiakov a učiteľov pri prezentovaní výsledkov pred publikom v anglickom jazyku. Pozitívne hodnotíme aj spoznanie histórie inej kultúry, ktorá má niečo spoločné s našou históriou. V neposlednom rade má táto spolupráca pozitívny vplyv na zvýšenie atraktívnosti školy z titulu partnerstva s mestom ležiacim na konci sveta za polárnym kruhom.